

בג"ץ 3655 - אויסון בע"מ נ' פורמלי בית המשפט השלום - עניינים מקומיים ירושלים

בג"ץ 3655/15 - אויסון בע"מ ואח' נ' פורמלי בית המשפט השלום - עניינים מקומיים ירושלים
ואח'עלין

בג"ץ 3655/15

1. אויסון בע"מ

2. אווה צרפתி

נ ג ד

1. פורמלי בית המשפט השלום - עניינים מקומיים ירושלים

2. מדינת ישראל

בבית המשפט העליון שבתו כבית משפט גבוה לצדק

[01.09.2015]

כבוד השופט י' דנציגר

כבוד השופט י' עמית

כבוד השופט צ' זילברטל

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרות:

עו"ד אריאל פופר

שם המשיבה 2:

עו"ד מירב ברדס

פסק דין

השופט י' דנציגר:

עניינה של העתירה שלפנינו הוא בבקשת העותרות להורות לבית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים לנמק מדוע לא
יבוטלו או ישונו החלטותיו בת"פ 2097/14 מיום 4.5.2015, אשר בה נדחתה בבקשת העותרות לזמן מס' עדים מטעמן,
ומיום 17.5.2015 בגדלה נדחתה בבקשת העותרות לשקל מחדר את זמנו של עד ספציפי להוכחת טענותיה המקדימות.
תמצית הרקע והליכים קודמים

1. כנגד העותרת הוצאה ביום 10.12.2012 צו שיפוטי להפסקת עבודות פיתוח שטח ובניית מבנים בהר המנוחות שבגבעת שאול בלבד היתר. ביום 4.3.2014 הגישה המדינה, המשיבה 2 (להלן: המשיבה), כתוב אישום בת"פ 2097/14 כנגד העותרת לבית המשפט לעניינים מקומיים, בגין המשך העבודות בהר המנוחות שטרם הוכרה שטחי קבורה והפרת הצו השיפוטי כאמור. כעולה מכתב האישום, נכון לחודש ינואר 2014 הונחו כ-216 מבנים קבורה ובהמשך הוקמו 26 מבנים.

2. ביום 16.4.2014 הגישו העותרת בקשה לביטול כתוב האישום נגדן, ולאחרת סуд של הגנה מן הצדק לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: החוק). בבקשת טענו העותרת כי יש לבטל את האישום כנגדם בשל אפליה בדרישת הרישי, שכן הדרישת להוורא בניה לקבורת שדה אינה מושמת מזמן 60 שנה, וכן טענו לאכיפה ברנית מצד המשיבה. לצורך הוכחת טענותיהן הגישו העותרת ביום 9.3.2015 בקשה לזמן 17 עדים מטעמן. בתגובה לבקשתם בבקשת המשיבה כי העותרת תאפשרם של אוטם העדים, תוך שטענה כי אין לקבל את טענת העותרת לאפליה בדרישה לרישי במסגרת טענת הגנה מן הצדק. ביום 12.4.2015 הגישו העותרת בקשה מפורשת באשר לכל עד ועוד שנדרש מטעמן, כאשר הפעם נתקבש בזמן 20 עדים.

3. ביום 25.3.2015 דן בית המשפט לעניינים מקומיים בטענות המקדימות שהעלו העותרת, ובבקשת זמן העדים מטעמן. בית המשפט פסק כי הטענה בדבר אפליה בהליך הרשמי הינה סוגה מנעה בלבד, ומכך, אין היא יכולה להיכנס בגדירה טענת הגנה מן הצדק. זאת ממש, שלעתותROT קיים סуд משפטלי להגשת עתירה מנעה דין. צוין כי על העותרת לפנות לערכאה המוסמכת לדון בשאלת זו, שהיא בית המשפט לעניינים מינימליים או בג"ץ, על פי הנسبות. באשר לבקשתה לזמן עדים, צוין בית המשפט כי ככל יש לлечט לקרהת מי שմבקש לזמן עדים לתמיכה בטענותיו, אלא אם הזמנת העדים אינה יכולה לסייע לבית המשפט להכריע בסוגיה שלפניו. משנקבע כי טענות העותרת לעצם דרישת הרישי אין עומדות להכרעה, דחה בית המשפט את בקשתן לזמן את העדים המבוקשים לצורך הדיון בסוגיה זו. מנגד, באשר לעדים שזמןם התבקש בוגע לסוגיית האכיפה הברנית, נקבע כי יש לזמן כל אשר יכול לסייע לעותרת להוכיח טענה זו.

4. ביום 4.5.2015 דן בית המשפט לעניינים מקומיים בבקשתה לזמן עדים מטעמן של העותרת, תוך שצין כי בהתאם להחלטות קודמות יש לזמן אך העדים באשר לטענה בדבר אכיפה ברנית. בהמשך לכך נימק בית המשפט בהחלטתו מי מרשותת העדים שהוגשה רלבנטית לסוגיה שלפניו, ומכאן שיש לזמן. כעולה מהעתירה, העותרת השיגה על הקיבעה ביחס לعد מר קובי כהлон, סגן ראש העיר (להלן: העד כהلون), שגביו נקבע כי אין לזמן מושום שעודתו נוגעת למדייניות הרישי ולכן אינה רלבנטית להיליך. ביום 17.5.2015 דחה בית המשפט את השגת העותרת, תוך שצין כי ניתן החלטה מפוררת ומונומקט, כי בית המשפט אינו משתמש כערכאת ערעור על עצמו וכי אין להיליך "עjon חוזר" בעניין זה.

5. כעולה מההחלטה לעתירה, העותרת הגשו לבית המשפט לעניינים מקומיים בבקשת נספת לבחינת זמנו של העד כהلون, ובהחלטתו מיום 18.5.2015 נקבע בית המשפט כי "בשלב זה נוכח הבקשה ונימוקיה לא ברור חלקו של מר כהلون בעניין האכיפה...". מכך, נקבע כי העותרת תוכלנה להעלות טיעונים נוספים בעניינו במהלך הדיון שנקבע ליום 15.7.2015, מיד לאחר שתינתן תשובה מטעמן לכתב האישום. כאן ראוי לציין, כי העתירה הוגשה ביום 27.5.2015 בטרם התקיים דיון זה.

מכאן העירה שלפנינו.

תמצית טיעוני הצדדים

6. העותרות טוענות כי החלטתו של בית המשפט לעניינים מקומיים למנוע את זימון העדים מטעמן, ניתן תוך חריגה ממשכות ותוך פגעה בזכויות היסוד שלהן כנאשותה בהליך פלילי. נטען כי בזכות בזמן עדים מטעמן לשם הוכחת חפותה, היא זכות יסוד מוגנת בהליך הפלילי, ובית המשפט שיקול דעת מצומצם בבואה לפגוע בה. לפיכך, טוענות העותרות כי שגה בית המשפט עת מנע מהן זימון עדים עוד בטרם הוקרא כתוב האישום ונינתנה תשובתן לכתב האישום בהליך, ובנוסף אפשר למשיבה לבורר את העדים שיוזמו. יתר על כן, נטען כי הנימוק להחלטת בית המשפט שלא לשיקול בשנית את זימונו של העד כחולן אינה סבירה בהליך הפלילי, ופגעת בזכותו של העותרות להתגונן. לנוף של ההחלטה, טוענות העותרות כי הנימוק שבቤתו נדחתה בקשתן להעיד עדים לצורך הוכחת טענת האפלה בהליך הרישוי, אינו יכול להתקבל ממשום שכנען, לא ברור על מה נסמרק בית המשפט בסיווג העדים, מבלתי שוחש לתוקן עדותם ולהחות הדעת מטעם חילקם. על כן טוענות העותרות כי הסיג המני בחוק לאו זימנו של עד לא התקיים במקורה דנא. בכל אלה, כך נטען, יש כדי להוות את המקירה החרג בו יתערב בית משפט זה בהחלטת ביןיהם בהליך הפלילי, לשם עשיית צדק ומונעת פגעה בלתי הפיכה שלא ניתן יהא לתקנה במסגרת ערעור בסוף ההליך.

7. בمعנה לעירה טוענת המשיבה כי דין העירה להידוחות על הסף בשל חוסר סמכות. זאת, מושם שמדובר בהחלטה שיפוטית שאינה סופית, כפי שעולה מחלוקת בית המשפט מיום 18.5.2015, וכן מושם שבג"ז דין בענייני חrigה ממשכות וחוסר סבירות בהתנהלות הרשות, עניינים שאינם בעליים במקורה דן. במקורה שלפנינו, כך נטען, ההחלטה בית המשפט ניתנה כדין ובנסיבות. בהקשר זה ציינה המשיבה כי בית המשפט אישר זימונם של 10 עדים מתוך רשימה של 20, לאחר שפירט ונימק בדיון את הרלבנטיות של כל עד ועד לסוגיה שמתבררת לפני. מכאן, נטען כי טענת העותרות בדבר דחיה מוחלתת של הבקשה לזמן העדים אינה נכונה ואף עולה כדי הטעיה בית משפט זה. עוד נטען כי הטענה לפיה המשיבה היא שבחורה מי מהעדים יזמיןו, היא משוללת יסוד לנוכח החלטתו המפורטת של בית המשפט מיום 4.5.2015. זאת ועוד, נטען כי המשיבה לא התנגדה לזמן העדים שזימנו של עדים רלבנטיים, חרף כך שזימונם של עדים רבים בשלב מקדמי, בטרם הקראת כתוב האישום, פוגע בהיערכותה להליך. לבסוף, נטען כי העותרות מעלו טענות רבות כנגד החלטות בית המשפט, אולם אין בהן כל נימוק ענייני מצד הדין הטעבות מצד בית משפט זה.

דין והכרעה

8. לאחר עיון בעירה ובתשובה, על נספחיהן, הגיעו לכל מסקנה כי דין העירה להידוחות על הסף. תחילת נציגי כי העותרות הועלן טוענות קשות נגד החלטתו של בית המשפט לעניינים מקומיים, מבלתי שגבו בנימוקים על פי רוב. למעשה, רוב הטענות הועלן בצורה סתמית ובעלמא מבלתי שהסביר מדוע יש בהחלטות כדי לגרום ל"פגיעה אונשה" בזכויות היסוד של העותרות, כפי שנטען.

9. לגוף העניין, הלכה פטורה היא כי בית המשפט הגבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות בגין המתקבלות בהליך הפלילי שעודנו מתנהל לפני הערכאה הדינית, ועל הצדדים להמתין לסיום ההליך הפלילי ולהעלות את השגותיהם במסגרת ערעורים. אמן בית משפט זה הכיר בקיום של חריגים לכל זה, אך זאת במקרים נדירים עד מאד, כגון חריגה מסמכות או מקום בו מדובר בתופעה קייזונית של שירות בתחום שהוא מינהלי טהור [ראו בג"ץ 4841/04 מחייב'אנה נ' בית המשפט המחוזי בחיפה (24.6.2004) פסקה 2 לחות דעתו של השופט י' טירקל והഫניות שם; בג"ץ 1020/12 סמואל נ' בית משפט השלום בתל-אביב-יפו (16.2.2012) פסקה 10]. עיון בעוננות הצדדים ובהחלטות בית המשפט מלמד כי המקרה של פנינו אינו נכנס בגדרם של אוטם מקרים חריגים. עיקירה של עתירה זו נוגע להחלטה בית המשפט שלא בזמן את העדים שביקשו העותרות להיעד לצורך הוכחת טענתן בדבר אפליה בהליך הירושי במסגרת טענתן להגנה מן הצדקה. בכלל, החלטה ביחס לזמן מסורה לשיקול דעתה הרחוב של הערכאה הדינית בהתאם לסעיף 106(א) לחוק, ובנסיבות העניין אנו סבורים כי שיקול דעת זה הופעל בזיהירות רבה, מה עוד שבית המשפט אישר זימון של 10 מבין 20 העדים, כפי שצוויל לעיל. באשר לקביעה כי הטענה בדבר אפליה בהליך הירושי אינה נכללת במסגרת הטענה להגנה מן הצדקה, שכן מדובר בסוגיה מובהקת מהתחום המינהלי שאינה מצויה בסמכותו של בית המשפט, אין אנו רואים מקום לדון בה במסגרת עתירה זו. לעוטרות שמורות בעניין זה טענותיהן במסגרת ערעור שיוגש, ככל שיוגש, על הכרעת בית המשפט.

10. אשר לטענה לנוין סיובו של בית המשפט לעניינים מקומיים לשקל מחדש את זימונו של העד כחלון, נדמה שלא היה כלל מקום להעלוותה לפנינו הוואיל ובמועד הגשת העתירה בבית המשפט טרם הכריע סופית בזונג זימונו של העד כחלון, ואין אנו נדרשים לה.

אשר על כן, העתירה נדחית על הסף. אין צו להוצאות. ניתן היום, י"ז באלו התשע"ה (1.9.2015).